

Till
Miljö- och fastighetsroteln

Dnr 307-2123/2007: Remissyttrande avseende Remiss av betänkande Alltid redo! En ny myndighet mot olyckor och kriser (SOU 2007:31)

Miljö- och fastighetsroteln har remitterat Betänkande Alltid redo! En ny myndighet mot olyckor och kriser till bland annat Stockholms Stadshus AB för yttrande.

Underremisser

Stockholm Vatten har inte har några specifika synpunkter på utredningens förslag. Dock anser bolaget att det rent allmänt kan anföras att det synes vara en rimlig utveckling att försöka åstadkomma en mer tvärsektoriell samordning och hantering av frågor som rör olyckor, kriser och säkerhetsarbete från statens sida, inte minst i syfte att utifrån ett helhetsperspektiv utveckla metoder för en effektiv hantering av olyckor och kriser på den regionala och lokala nivån samt för att utifrån ett helhetsperspektiv kunna bistå med strategiska analyser. Bolaget anser även att det från den under våren genomförda SAMÖ 2007 säkert finns en del erfarenheter rörande detta att hämta för den nya föreslagna myndigheten (*bilaga 1*).

Stockholms Hamn är i huvudsak positiv till utredningens förslag om inrättande av en ny myndighet mot olyckor och kriser. Hamnen har i många sammanhang upplevt brister i kommunikation och samordning mellan vissa sektorsmyndigheter. Nu senast under övningen SAMÖ 2007 blev dessa brister uppenbara. En samordning enligt förslaget av myndigheterna SPF, SRV och KBM samt tydligare uppdrag tvärsektoriellt torde kunna underlätta framtida samordning mellan olika aktörer på alla nivåer. Det borde också kunna leda till att säkerhetsarbetet i högra omfattning idag betraktas ur ett helhetsperspektiv.

Utredningens förslag om medelstilldelning med tydligare koppling till myndighetens verkliga uppgifter tilltalar Hamnen då det närmar sig förhållningssättet ”ersättning efter prestation”.

Mot bakgrund av ovan delar Hamnen utredningens syn om stora fördelar med att utbildning och övning inom krisberedskapsområdet och område skydd mot olyckor knyts närmare varandra.

Hamnen stöder förslaget om en renodling av verksamheten och har således inget att invända mot det som närmast kan komma att påverka Hamnens verksamhet nämligen att ansvaret för transporter av farligt gods överförs till den föreslagna Trafikinspektionen.

Den betydande regionalpolitiska hänsyn som utredningen har tagit och föreslår bör vägas mot förslagets negativa inverkan på miljön genom det betydande onödiga resande som förslaget

genererar. Vidare finner Hamnen det besynnerligt att Sveriges största stad med närliggande region och där hotbilden torde vara som störst blir helt utan utbildningsplaster och varnar för konsekvenserna av den begränsning av rekryteringsbasen som detta kan medföra (*bilaga 2*).

Stokab avstår från att svara på remissen om en ny myndighet mot olyckor och kriser.

Koncernledningens synpunkter

Koncernledningen delar bolagens uppfattning att en mer tvärsektoriell samordning mellan olika aktörer på alla nivåer är en nödvändig utveckling. Det bör även utifrån ett helhetsperspektiv utvecklas metoder för en mer enhetligt hantering av frågor som rör olyckor, kriser och säkerhetsarbete samt för att kunna bistå med strategiska analyser. Koncernledning delar även bolagens uppfattning om att behovet av detta blev tydligt under SAMÖ 2007.

Stockholm som ovan

Irene Lundquist Svenonius

Joachim Quiding

Bilagor

1. Svar på underremiss från Stockholm Vatten AB
2. Svar på underremiss från Stockholms Hamn AB

Bilaga 1

2009-12-1706

Sara Feinberg
Stockholms Stadshus AB
105 35 Stockholm

Svar på remiss om remiss av betänkande Alltid redo! En ny myndighet mot olyckor och kriser (SOU 2007:31)

Stockholm Vatten AB har inte har några specifika synpunkter på utredningens förslag.

Dock kan rent allmänt anföras att det synes vara en rimlig utveckling att försöka åstadkomma en mer tvärssektoriell samordning och hantering av frågor som rör olyckor, kriser och säkerhetsarbete från statens sida, inte minst i syfte att utifrån ett helhetsperspektiv utveckla metoder för en effektiv hantering av olyckor och kriser på den regionala och lokala nivån samt för att utifrån ett helhetsperspektiv kunna bistå med strategiska analyser. Från den under våren genomförda SAMÖ 2007 finns säkert en del erfarenheter rörande detta att hämta för den nya föreslagna myndigheten.

Stockholm Vatten AB

Gösta Lindh

Sverker Westman

Remiss om remiss av betänkande Alltid redo! En ny myndighet mot olyckor och kriser (SOU 2007:31)

Kommunstyrelsen har remitterat den bifogade remissen till Stockholms Stadshus AB för yttrande.

Hamnen har genom underremiss från Stockholms Stadshus AB medgettts möjlighet att lämna synpunkter på vad som anförs i remissen.

Utredningen har haft uppdraget att genomföra en översyn av verksamheterna vid Statens räddningsverk (SRV), Krisberedskapsmyndigheten (KBM) och Styrelsen för psykologiskt försvar (SPF) samt lämna förslag till en preciserad uppgifts-, ansvars- och resursfördelning.

Utredningen finner det otillfredsställande att nämnda myndigheter i så låg utsträckning når ut till kommuner och länsstyrelser. Vidare att det är allvarligt att det inte sker en bättre samordning mellan KBM och SRV. Vad gäller SPF konstateras att myndigheten har en diversifierad verksamhet och att det saknas entydighet i det uppdrag SPF idag har. I de fall den verksamhet som SPF bedriver fortsatt ska bedrivas bör de enligt utredningen föras över till andra myndigheter.

En grundläggande utgångspunkt för utredningens förslag är behovet av att stärka och tydliggöra ansvaret för krisberedskapsarbetet i samhället, framförallt på statlig nivå. Förändringarna för också bidra till att utveckla och tydliggöra ansvaret inom krisberedskapsarbetet och för utvecklingen av en generell förmåga.

På samma sätt som ledningen för en myndighet har ansvar för exempelvis jämställdhetsfrågor och miljöledning måste det enligt utredningens uppfattning göras tydligare än idag att man också har ett ansvar för krisberedskapsfrågor. Förslaget innebär en utveckling av det befintliga krisberedskapssystemet, som avsevärt bör underlätta och tydliggöra ansvar och uppgifter för såväl sektorsmyndigheterna som den ansvariga myndigheten.

Utredningen bedömer att det vid mer omfattande händelser kan uppstå situationer där sektorsmyndigheternas möjligheter att ta sitt ansvar fullt ut försvåras. En striktare tillämpning av sektorsansvaret behöver således kompletteras med en väl fungerande tvärasektoriell samordning i det förberedande arbetet. Samordning torde behövas både inom Regeringskansliet och på myndighetsnivå. En tvärasektoriell samordning är också viktig för att säkerställa att de olika, ofta specialiserade, sektorerna kan fungera tillsammans och för att säkerhetsarbetet ska beaktas ur ett helhetsperspektiv.

Avseende ansvar och finansiering av åtgärder på myndighetsnivå blir strukturen genom utredningens förslag tydligare än idag, där respektive sektorsmyndighet tillförs medel för uppgifter de idag utför.

Tillskapandet av en ny myndighet är enligt utredningen lösningen på flertalet av de problem som finns till följd av dagens struktur. Genom bildandet av en ny myndighet skapas förutsättningar för att bedriva ett integrerat arbete mot olyckor och kriser, istället för att som idag verka utifrån antingen olycks- eller krisperspektivet. En sådan utveckling ökar också sannolikheten för att samhället ska fungera som en helhet såväl till vardags som vid större kriser eftersom alla aktörer får stöd av *en* aktör enligt *en* metod. Den nya myndigheten föreslås påbörja sin verksamhet den 1 juli 2008.

Den nya myndigheten som föreslås få ett nytt och bredare uppdrag än var och en av de tre tidigare myndigheterna och ett huvudansvar för politikområdet skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar samt verksamhetsområdet det civila försvaret.

En central del av den nya myndighetens uppgifter är att verka för ett systematiskt säkerhetsarbete, samt att säkerhetsfrågor beaktas i ett systemperspektiv och att kopplingen mellan de olika nivåerna i samhället

fungerar på ett effektivt sätt. Ett arbete som dels handlar om privata och offentliga aktörers egna förmågor, dels om att skapa förutsättningar för en bättre förmåga att hantera mer omfattande händelser som kräver sektorsövergripande insatser. Den nya myndigheten bör också ha det övergripande ansvaret för det förebyggande och sårbarhetsreducerande arbetet i syfte att minska risken för och konsekvenserna av olyckor och kriser. Arbetet bör bedrivas systematiskt och tvärsektorielt på internationell, nationell och lokal nivå.

Den nya myndigheten bör ges ansvaret för vissa tekniska system som har många användare, används av flera aktörer eller sådana system där det finns fördelar av att utveckla system eller lösningar. Exempel på områden där behov av gemensamma system kan finnas är t ex lednings- och stödfunktioner, inhämtning, bearbetning och delgivning av information samt inom området kommunikation inom och mellan olika aktörer.

Myndigheten föreslås få uppgiften att svara för bl. a. strategisk analys, metodutveckling, forskning, utveckling och erfarenhetsåterföring från händelser i hela hotskalan både nationellt och internationellt. Den bör ges bemyndigande att svara för föreskrifter enligt viss lagstiftning och bör ge ut allmänna råd inom ramen för sitt verksamhetsområde, exempelvis inom räddningstjänstområdet.

Utredningen ser stora fördelar med att utbildning och övning inom krisberedskapsområdet och området skydd mot olyckor knyts närmare varann och att det skapas ett samlat ansvar för utbildningarna inom dessa områden.

Utredningen förespråkar en renodling av verksamheten. Som exempel på verksamheter som kan överföras till andra myndigheter nämns signalskydd till Försvarets radioanstalt, mediernas beredskapsråd till Kulturdepartementets ansvarsområde, transport av farligt gods till den föreslagna Trafikinspektionen samt ansvaret för länsstyrelsernas ledningsplatser till respektive länsstyrelse.

Utredning anser att det ur ett strikt verksamhetsperspektiv skulle det vara mest rationellt och förmodligen också effektivast att bedriva verksamhet endast i Stockholm och Karlstad. Utredningen har däremot tagit betydande regionalpolitiska hänsyn och föreslår att den nya myndigheten ska lokaliseras till sex orter; Stockholm, Karlstad Kristinehamn, Sollefteå, Revinge och Sandö varav de två sista är orter där endast utbildning bedrivs.

Hamnens synpunkter

Hamnen är i huvudsak positiv till utredningens förslag om inrättande av en ny myndighet mot olyckor och kriser.

Hamnen har i många sammanhang upplevt brister i kommunikation och samordning mellan vissa sektorsmyndigheter. Nu senast under övningen SAMÖ 2007 blev dessa brister uppenbara.

En krissituation innebär att vanliga rutiner, arbets- och angreppssätt inte räcker till. Det krävs ett annat sätt att tänka och agera än vad vi är vana vid i vårt vardagliga arbete. En kris innebär att det ska föreligga ett hot mot människor, materiella tillgångar eller immateriella tillgångar.

En olycka innebär ett snabbt förlopp. Den kommer överraskande och kräver hög beredskap – inte minst för att klara den inledande fasen.

Den ”smygande” krisen har ett långsammare förlopp och beror ofta på felaktiga rutiner och brister i verksamheten, saker som går att åtgärda i ett tidigt skede för att undvika att något händer.

En tredje form av kris är den så kallade ”förtroendekrisen”, eller imagekrisen. En sådan kris kan exempelvis handla om att ”företaget” hamnar i fokus på grund av att medarbetare gjort sig skyldig till något lagbrott och/eller ett moraliskt felaktigt beteende. En imagekris innebär att företagets, myndighetens eller förvaltningens förtroende kraftigt ifrågasätts.

Felaktigt hanterade kriser kan innebära stor skada för företaget, myndigheten eller förvaltningen. En väl hanterad kris kan däremot stärka dess förtroendekapital.

En samordning enligt förslaget av myndigheterna SPF, SRV samt KBM samt tydligare uppdrag tvärssektoriellt torde kunna underlätta framtida samordning mellan olika aktörer på alla nivåer. Det borde också kunna leda till att säkerhetsarbetet i högre omfattning än idag betraktas ur ett helhetsperspektiv. Ett exempel på fråga där samordning erfordras på alla nivåer och som berör Stockholm är översvämningsshotet i Mälaren. Det är en fråga som sveper över flera länsgränser och ett större antal kommungränser och samtidigt berör flera sektorsmyndigheter.

Utredningens förslag om medelstildelning med tydligare koppling till myndighetens verkliga uppgifter tilltalar Hamnen då det närmar sig förhållningssättet ”ersättning efter prestation”.

Hamnen delar utredningens uppfattning att sannolikheten för att samhället bättre ska fungera som en helhet såväl till vardags som vid större kriser eftersom alla aktörer får stöd av *en* aktör enligt *en* metod. Krisledning bygger på tidig uppstart på alla nivåer och inte som idag då det dessvärre många gånger visat sig stanna på det lokala planet.

Gemensamma system och metoder skapar bättre förutsättningar för samverkan då alla inblandade känner igen sig och inte behöver odsla tid på handhavande av okända system. En allmän uppfattning är att vi går mot tider med ökad personalrörlighet. Med en övergång till enhetligare system borde förutsättningarna vara bättre för landets krisberedskap trots en sådan ökad rotation bland myndigheters och andra aktörers personal.

Mot bakgrund av ovan delar Hamnen utredningens syn om stora fördelar med att utbildning och övning inom krisberedningsområdet och området skydd mot olyckor knyts närmare vart annat och att det skapas ett samlat ansvar för utbildningarna inom dess områden.

Hamnen stöder förslaget om en renodling av verksamheten och har således inget att invända mot det som närmast kan komma att påverka Hamnens verksamhet nämligen att ansvaret för transporter av farligt gods överförs till den föreslagna Trafikinspektionen.

Krisledning är av synnerlig betydelse för vårt rike och borde i sken av det bedrivas med högsta krav på rationalitet och effektivitet. De betydande regionalpolitiska hänsyn som utredningen har tagit och föreslår bör vägas mot förslagets negativa inverkan på miljön genom det betydande onödiga resande som förslaget genererar. Vidare finner Hamnen det besynnerligt att Sveriges största stad med närliggande region och där hotbilden torde vara som störst helt blir utan utbildningsplatser, och varnar för konsekvenserna av den begränsning av rekryteringsbasen som en etablering utanför den mest folkrika delen av vårt land medför.

Christel Wiman/VD

Bo Araskog/Ordf Hamnens krisledning